

i Informasjonsdokument

UNIVERSITETET I OSLO

Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk

SKRIFTLIG EKSAMEN

2021 HØST

TSJ1102 – Tsjekkisk språk 3

Eksamen består av 8 oppgaver.

Alle oppgavene må besvares. *NB. Ikke oppgi flere svaralternativer.*

Tastaturkart er tilgjengelig som ekstern ressurs og vedlegg på papir.

Tillatte hjelpemidler: Ordbok.

Det er autolagring hvert 15. sekund. Du kan når som helst navigere mellom de ulike oppgavene, men hver oppgave må besvares under riktig oppgavenummer. Etter å ha startet prøven, ser du din gjenværende tid oppe til venstre.

Lykke til!

i Noen råd før du begynner

- Se først raskt gjennom hele eksamensoppgaven, slik at du kan planlegge hvordan du vil bruke tiden du har til rådighet.
- Les oppgaveteksten nøye, slik at du er helt sikker på at du svarer på det oppgaven spør om.
- Bruk setningsanalyse aktivt for å identifisere formene du blir spurt om.
- Vær nøyaktig; hold styr på verbtid, aktiv/passiv, entall/flertall, person osv.
- Hvis du har igjen litt tid til slutt; les nøye gjennom oppgaven før du sender den inn.

1 Oppgave 1

Lytt til Karels fortelling. Besvar spørsmålene nedenfor på tsjekkisk (med fullstendige setninger).

1. Kdy začal Karel podnikat?

2. Jak získali Karel s manželkou peníze na to, aby si koupili obchod?

3. Proč pro ně byly začátky podnikání těžké?

4. Jak vypadaly první tři roky podnikání?

5. Proč Karel s manželkou prodali obchod?

6. Co teď baví Karla?

Maks poeng: 10

2 Oppgave 2

Sett ordene i parentes i riktig form, velg riktig form der parentesen inneholder to former adskilt med skråstrek. Legg merke til tilleggsinformasjonen som står i kursiv.

Láska (existovat, *presens*). Je všude kolem

(my), jenom se musíme dobře dívat.

Před (pět let) jsem po (různé

eskapády) nechtěla (muž) už ani vidět. Ale rodiče

(jet/jezdit, *preteritum*) na (dovolená)

do Egypta a já (mít, *preteritum*) být sama pro sebe, nechtěla jsem

spát sama. Těch deset (den) jsem tedy přenechala kostce osudu.¹

(psát/napsat, *preteritum*, *1. person entall*) na kostku tři

(jméno): Honzu, který byl už ženatý, Patrika, jednoho kolegu z

(práce) a nakonec (jeden hokejista),

s (který) (mluvit, *preteritum*, *1.*

person entall) jen dvakrát v (život). Řekla jsem si, že hodím jenom

tříkrát. Dvakrát padl hokejista. Zavolala jsem (on) hned a zeptala se

(on), jestli ho můžu v (sobota) pozvat na večeři: „Jsi totiž jediný muž, který mě dosud nezklamal.“

„Tak, jo,“ řekl po (krátký) přemýšlení.

(scházet se/sejít se, *preteritum*, *1. person flertall*) před fitnesssem a

(jet/jezdit, *preteritum*, *1. person flertall*) do centra města. Po večeři

(já) v jedenáct večer odvezl domů. Oba

(vystoupit/vystupovat, *preteritum*, *1. person flertall*) z

(auto), on otevřel kufř u auta² a já z něj vyndala

(svoje taška), (který) jsem měla ve

fitnessu. Pak jsem viděla, že mi z tašky (vypadnout, *preteritum*) ponožka. Rychle jsem po ní sáhla. V tu chvíli hokejista kufr zavřel. Zlomil mi tím těžkým víkem kufru obě (ruka) pod loktem.

Omdlela jsem. Když jsem přišla k sobě, seděla jsem v jeho (auto) a řvala jsem bolestí. Hokejista křičel, že to bude (dobrý), jel strašně rychle a troubil.

(Teksten er åpningen av novellen "Kostka osudu" fram samlingen *Povídky o lásce* av Michal Viewegh)

¹ kostka osudu; kostka - *terning*, osud - *skjebne*; "*skjebneterning*"

² kufr u auta - *bagasjerom*

Maks poeng: 31

3 Oppgave 3

Enten skal du sette passende prefiks til bevegelsesverbene, **eller** du skal velge det riktige bevegelsesverbet og sette det i riktig form (der to bevegelsesverb oppgis i parentes).

1. Bratr včera plaval Vltavu třikrát.
2. Vlaky na Plzeň (odjet/odjíždět, *presens*) ze čtvrtého nástupiště.
3. Kateřina ráda (jít/chodit) na koncerty, ale občas (jít/chodit) i do klubu.
4. Kvůli koronaviru se musí (nést/nosit) roušky.
5. Anna šla asi pět minut po tobě.
6. Daniela a Viktor (rozejít se/rozcházet se) před dvěma lety.

Maks poeng: 7

4 Oppgave 4

Velg riktig aspekt og sett verbet i riktig form.

1. Sekretářka (brát/vzít, *preteritum*) telefony celý den.
2. Začal (ptát se/zeptat se) na všechny možné věci.
3. Nikdy (neotvírat/neotevřít, *2. person entall*) okno!
4. Až (psát/napsat, *1. person entall*) ten dopis, půjdu ho hned
 (posílat/poslat, *1. person entall*).
5. Testů bylo hodně. Učitelka je (opravovat/opravit) dlouho, než
je všechny (opravovat/opravit).
6. Mohl bys jim (překládat/přeložit) tyto dvě věty?

Maks poeng: 8

5 Oppgave 5

Dann possessive adjektiv av ordene i parentes og sett dem i riktig form.

1. (Kateřina) sestra se obléká tak elegantně.
2. (Jindřich) hradec je krásné město v jižních Čechách.
3. Mám moc ráda (Čapek) povídky.
4. Procházeli jsme se po (Karel) náměstí.
5. Zavolali (Anna) mamince.
6. Tu vázu jsme dostali od (Petr) a
 (Eva) kamarádů.

Maks poeng: 7

6 Oppgave 6

Sett relativpronomenet i parentes i riktig form.

1. To byla ta nejdívnější věc, (který) jsem za celou tu dobu viděl.
2. Protestují lidé, (který) odmítají nosit roušky.
3. To je jeho bratr, (který) je už také přes sedmdesát let.
4. Hledáte šaty, ve (který) byste se cítila dobře?
5. Dáme vám cenné rady, díky (který) se vám to určitě podaří.
6. Chlapec, (který) omylem přejela matka, zemřel.

Maks poeng: 6

7 Oppgave 7

Oversett setningene nedenfor til tsjekkisk.

1. Det kom bare fem studenter på forelesningen.

2. Daniela og Viktor, kom hit!

3. For fem år siden kjøpte Annas bestefar en leilighet i Ostrava.

4. Petr synger ganske dårlig, men Karel synger enda dårligere.

5. Da Anna var femten år, skilte foreldrene hennes seg.

6. For å kjøpe leiligheten, måtte hun låne penger.

7. Hadde jeg hatt barn, ville jeg reist med dem til Legoland.

8. Marek kjører tog til arbeidet hver dag, men i morgen tar han bilen.

9. Bilene ble produsert i Tyskland.

10. Utstillingen ble åpnet 5. mai.

Maks poeng: 10

Koronaéra, rouškař, koronablub nebo covid'átko. Jak pandemie covidu-19 změnila češtinu?

Pandemie koronaviru proměňuje češtinu. V souvislosti s nemocí covid-19 vznikají nové výrazy, jako například koronaéra. Odborníci z *Ústavu pro jazyk český* jich evidují kolem 1300 a do své databáze neologismů neustále přidávají další.

„Covid'átko je dítě, které se narodilo během koronakrize,“ zmiňuje lexikograf Martin Šemelík jedno ze slov, které ho zaujalo. Databáze je volně přístupná na webu neologismy.cz a dají se v ní najít i expresivnější výrazy.

„Vybral jsem spíš mírnější výrazy,“ směje se lexikograf Martin Šemelík. „Je tam třeba koronablub, koronaidiot nebo držkochránič.“

Šemelíkovi kolegové procházejí noviny, internetové deníky i sociální sítě. Novotvary ale můžou nahlížet i jinde. „Někdy jsou nálezy náhodné. Hledáme si třeba na internetu zboží a narazíme na nové slovo,“ usmívá se.

Speciální pandemická rubrika

To, že je slovo v databázi neologismů, ještě neznamena, že se nakonec dostane až do slovníku. Nové slovo totiž musí projít procesem posuzování. „Slovo musí splnit určité podmínky, mít určitou frekvenci a musíme mít důkazy, že ho používají různí lidé v různých kontextech.“

Takové podmínky splní například slovo covid. To už tým *Akademického slovníku současné češtiny* spolu s dalšími často používanými slovy, jako je třeba korona nebo koronavirus, zpracoval. Každý si tak může na webu slovníkcestiny.cz o slovu najít podrobnosti.

Lidová tvořivost

Příběh výrazu covid je ale spíš výjimečný, upozorňuje lingvistka Michaela Lišková. „Slovo covid se do slovníku dostalo ani ne za rok, to je velmi rychlé a neobvyklé. U jiných slov ani nepředpokládám, že by se do slovníku současné češtiny vůbec dostala.“

A protože jsme národ kreativní, nové výrazy stále a stále přibývají. Naše lidová tvořivost je veliká. „Jsou slova, která máme ve dvojicích – jako je slovo korona doba a korona time. Vybavují se mi i slovní spojení, která v souvislosti s epidemií vznikla: generace korona nebo covidový prst.“

(*Český rozhlas*, 24. května 2021, zjednodušeno)

Gloser

rouška – *munnbind*

blb/blbec – *tulling, idiot*

držka – *kjeft*, chránič – *beskytter*

8 Oppgave 8

Les teksten “Koronaéra, rouškař, koronablř nebo covid’átko. Jak pandemie covidu-19 změnila češtinu?” (*se venstre spalte*) og svar på følgende spørsmål – på tsjekkisk og med fullstendige setninger (*NB! Teksten skal ikke oversettes*).

1. Kde pracuje Martin Šemelík?

2. Kolik nových slov, která souvisejí s pandemií, evidují v databázi?

3. Kde Šemelík a jeho kolegové hledají nová slova?

4. Jaké podmínky musí nové slovo splnit, aby se dostalo do slovníku?

5. Proč asi má Michaela Lišková pocit, že jsou Češi kreativní národ?

6. Co si myslíte, že znamená slovo «rouškař»?

Maks poeng: 10